

1.0 AMAÇ, KAPSAM VE SORUMLULAR:

Amaç:

Bu prosedür, HELAL belgelendirme faaliyetlerinin önemli bir parçası olan yerinde denetimlerde sağlanan kapsayıcılıktan taviz vermemek kaydıyla ZİN'in uzaktan denetimleri ile ilgili genel ilke ve kuralları açıklamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam:

ISO/IEC 17021-1 şartname, ISO/IEC 17065 şartname,OIC SMIIC-2 YÖNETİM SİSTEMİ IAF MD 4 Bilgi ve iletişim teknolojisi ile uzaktan denetimin sağlanması faaliyetini kapsar.

Bu uzaktan denetim prosedürü,OIC SMIIC-2 satandardında HELAL akreditasyonda yetkili olduğu kapsamlardaki denetimlerini kapsamaktadır. Aşağıdaki denetimler ZİN tarafından uzaktan denetim olarak gerçekleştirilebilir.

- Gözetim Denetimleri
- Yeniden Belgelendirme Denetimleri
- Değişiklik Bildirimi Denetimleri
- Transfer Denetimler

Sorumlular:

Bu prosedürün hazırlanmasından Yönetim Temsilcisi, Uygulanmasından denetçiler sorumludur.

2.0 TANIMLAR

Olağanüstü Olay ya da Durum:

Genellikle " mücbir sebep " veya " doğal afet " olarak adlandırılan durum, organizasyonun kontrolü dışında gelişen durumlardır. Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, şiddet, suç, salgınlar (epidemik ya da pandemik), sel, depremler, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı ve diğer doğal veya insan kaynaklı afetler.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT):

Teknolojinin bilgi toplamak, depolamak, işlemek, analiz etmek ve transfer etmek amacıyla kullanılması.

Uzaktan Tetkik;

Elektronik vasıtalar ile kuruluşun sanal veya fiziki sahalarının denetlenmesi yoluyla yönetimsisteminin etkinliğinin değerlendirilmesidir. (web tabanlı seminer, web ortamındaki toplantılar, telekonferanslar, çevrim içi ses ve görüntü hizmetleri, e-mail veya online dosya paylaşım yoluyla doküman ve kayıt paylaşımı, kuruluşun veri işleme faaliyetine, yönetim sistemine ve veri tabanına uzaktan erişim)

Sanal Saha:

İnternet bağlantısının sağlanabildiği çeşitli bilgi ve iletişim ortamlarında süreçlerin yönetilmesine olanak sağlayan sahalardır.

Platform: Uzaktan denetim süreçlerinin yürütülmesine esas teşkil eden çevrimiçi iletişim arayüzüdür

3.0 UYGULAMA

- Uzaktan denetim teknikleri, her durumda saha denetiminin sağladığı çıktıları sağlayamaz. Bu sebeple ZİN'in öncelikli yaklaşımı denetimlerin yerinde gerçekleştirilmesidir.
- ZİN yerinde denetimin uygulanabilir olmadığına karar verirse, yerinde denetim ile aynı amaca ulaşmak için uzaktan denetim tekniğini kullanabilir.
- Uzaktan denetim seçeneği her bir durum için ayrı ayrı incelenerek değerlendirilir ve hangi durumlarda uygulanacağı kararı ZİN tarafından verilir. Uzaktan denetim tekniklerinin uygulanabilme seviyesi aşağıdakilere göre belirlenebilmektedir.

4.0 Uzaktan denetim gerçekleştirme nedenleri nelerdir?

ZİN, doğal afetler, salgın hastalıklar, güvenlik zafiyetleri vb. mücbir sebeplerin olması ve yerinde denetimlerinin uygulanabilir olmaması halinde, saha denetimiyle aynı amaca ulaşmak için uzaktan denetim yöntemlerine başvurur.

4.1 Aşağıda sıralı olan durumlarda uzaktan denetim yapılamaz

- ✓ Bir önceki yerinde yapılan saha denetiminde majör bir uygunsuzluk söz konusu ve doğrulama takibi yerinde yapılması söz konusu ise,
- ✓ İki kez üst üste uzaktan denetim yapıldığında,
- ✓ Kuruluşun faaliyetlerinin yerinde kapsamında önemli bir değişiklik var ise (EA/NACE kodunda oluşan değişiklik, ürünün standardı, ürünün prosesini vs etkileyen)

4.2 Uzaktan Denetimi Başlatma Kriterleri

Uzaktan denetimi başlatma ZİN ile müşteri arasında gönüllü olarak karşılıklı anlaşma neticesinde veya ZİN'in denetim ihtiyaçları doğrultusunda (gözetim, araştırma ve doğrulama) olmaktadır.

Mümkün olduğunda denetimin kapsamı, planlaması, değerlendirme süreci ve dokümantasyonu ISO/IEC 17021-1:2015 ISO 17065 ve IOC SMIIC uygun olmalıdır.

Uzaktan Denetim süreci Uzaktan Denetim Bilgi Beyan ve Taahhüt Formu' nun müşteri tarafından imzalanmasıyla başlar.

4.3 Uzaktan Denetim Minimum Teknik Gereklilikler

- ✓ Denetleyen ve denetlenen kişiler ve ortamlarda internet bulunması,
- ✓ Uzaktan erişim ve görsel bağlantı programları bulunması. (WhatsApp, Zoom, Skype, teamviewer, facetime vs.)
Uzaktan denetim faaliyeti, uygun görülen teknik altyapı kullanılarak gerçekleştirilir.
HUDK uzaktan denetimin tamamını veya herhangi bir bölümünü hiçbir surette (görüntü ve ses olarak) kaydedemez.

4.4 Uzaktan Denetimin Planlanması ve Programlanması; /Planning and Programming Remote Audit;

- ✓ Uzaktan denetim faaliyeti, uygun görülen teknik altyapı kullanılarak gerçekleştirilir. Müşteri uzaktan denetimin tamamını veya herhangi bir bölümünü hiçbir surette (görüntü ve ses olarak) kaydedemez.

ZİN, uzaktan denetim gerçekleştirmenin ne zaman uygun olacağını aşağıdaki şekilde tanımlamıştır.

- ✓ Uzaktan değerlendirme yapmak için kabul edilebilir periyod (gözetim, belge süresinin uzatılması, olağanüstü denetim, takip, saha denetiminde tamamlanamayan kısmi denetim, soruşturmalar vb.).
- ✓ Uzaktan denetimin uygun kullanımı için kriterler.
- ✓ Müşterinin uzaktan denetim için uygunluğu (örneğin; tesis, sözleşmeye bağlı olarak zorunlu program sahada değerlendirmeyi gerektirebilir).
- ✓ Müşterinin denetim ekibi ile aynı dilde iletişim kurabilen bir temsilci sağlayıp sağlayamayacağı.
- ✓ Uzaktan değerlendirmeye dahil edilecek faaliyetler, alanlar, bilgiler ve personelin bir listesinin mevcut olup olmadığı.

4.5 ZİN, uzaktan denetime başlamadan önce, aşağıdakileri belirlemektedir;

- ✓ Uzaktan denetim sırasında hazır bulunacak önceden tanımlanmış kayıtlar ve dokümantasyon ile planlanan uzaktan denetim gündemi.
- ✓ İnceleme için istenen kapsamı .
- ✓ Uzaktan denetim dâhil edilecek faaliyetler, alanlar, bilgiler ve personel listesi.
- ✓ Haccp planları ön gereksinim programı,operasyonel ön gereksinim planları helal kritik nokta tanımları,gıda güvenliği ile ilgili genel bilgi döküman,ambalajlama ile ilgili helal bilgi döküman,hammadde ve son ürünle ilgili helallik ispatları,labaratuar numune alım yöntem lerinin açıklandığı döküman
- ✓ Uzaktan denetim yapılması için zaman dilimi ,
- ✓ Denetçi tarafından molalar ve bireysel inceleme için zaman ,
- ✓ Uzaktan paylaşılamayan bilgilerin nasıl inceleneceğine dair bir plan (ör. Gizlilik veya erişim sorunları nedeniyle).
- ✓ Makul ve karşılıklı olarak kabul edilebilir toplanma sürelerini koordine etmek için zaman dilimi onayı ve yönetimi.
- ✓ Gizli bilgileri korumak için, uygun olduğunda, uygun güvenlik önlemleri alınmalıdır. (Örn; Go-To-Meeting, WebEx, Microsoft)

NOT 2: Denetim birkaç bölümde yapılabilir. Her bölüm max. 3 saat olacak şekilde bölüm aralarında min. 10 dk. mola verilebilir. On-line denetim süresi 8 saati aşmamalıdır. Molaların toplam süresi 1,5 saati aşmayacak şekilde düzenlenmelidir.

4.6 Uzaktan erişim için oturum ve teknoloji planlaması aşağıdakileri içermektedir

- ✓ Müşteri kuruluş ve ZİN arasında denetimi içeren platformun tanımlanması
- ✓ Denetçiye güvenlik garantisi ve/veya profil erişiminin verilmesi
- ✓ Denetimden önce denetçi ile müşteri arasında platformun uygunluğunun test edilmesi ,
- ✓ Bir olayın fiziksel değerlendirmesi istendiğinde veya gerekli olduğunda web kameralarının, kameraların vb. Kullanımını teşvik etmek ve dikkate almak.

Denetim sırasında ve öncesinde gerekli olan belgeler, ZİN tarafından gerekli veri koruma ve siber güvenlik önlemleri ile korunur.

4.7 Programlama aşağıdakilerin özenle dikkate alınmasını gerektirir:

- ✓ Makul ve karşılıklı olarak kabul edilebilir toplanma sürelerini koordine etmek için zaman dilimi onayı ve yönetimi.
- ✓ Planlanan denetimin planlandığı gibi gerçekleştirilmesini sağlamak için üzerinde anlaşılan aynı medya platformlarını kullanan bir deneme toplantısı yapılmalıdır.

- ✓ Gizli bilgileri korumak için, uygun olduğunda, uygun güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- ✓ Uzaktan denetimin, normal denetim prosesi gibi çıkar çatışması risklerine mahal vermeyecek kriterlerde gerçekleşmesi gerekmektedir.
- ☐ Uzaktan denetim planlaması yapılırken kullanılacak olan iletişim, ilgili bölüm sorumluları, uzaktan denetime girecek alanlar ve denetim dili önceden firma ile Denetim Planı ile teyitleşilecektir.

NOT: Uzaktan denetimler ilk belgelendirme denetiminde uygulanamaz ancak, gerekli görüldüğünde ilk belgelendirme denetiminin bir parçası olarak kullanılabilir. Gerekli görülmesi durumunda gözetim denetimleri uzaktan denetim tekniği ile gerçekleştirilebilir.

4.8 Denetim sürecinde kullanılacak BİT yöntemleri, aşağıdakilerle sınırlı olmamakla birlikte, aşağıdakileri örnektir:

- Toplantılar; ses, video dahil telekonferans olanakları aracılığıyla ve veri paylaşımı
  - Uzaktan erişim yoluyla, eşzamanlı (gerçek zamanlı) veya eş zamansız (uygulanabilir olduğunda) belge ve denetim kayıtları
  - Video veya ses kayıtları aracılığıyla bilgi ve kanıtların kaydedilmesi
  - Uzak veya potansiyel olarak tehlikeli konumlara görsel/işitsel erişim sağlama
  - * ZİN fikri mülkiyetin gizliliğini, kendi uygunluk değerlendirme personeli (iç ve dış) için Personel gizlilik ve tarafsızlık sözleşmesi ile garanti altına alır.
  - * Denetim sırasında ve öncesinde gerekli olan belgeler, ZİN tarafından gerekli veri koruma ve siber güvenlik önlemleri ile korunur.
- ✓ ZİN 'in denetim ekibi ve firma uzaktan denetimi (video ve ses) kayıt edemez. Bununla birlikte; denetim ekibi tarafından denetim raporunda yer verilmek istenen bazı belgelerin (kalibrasyon sertifikası, görevlendirmeyazısı, cihaz görüntüsü vb.) ekran görüntüsünü kaydedebilir; denetim süreci tamamlandığında söz konusu belgeleri silmelidir.

- ✓ Denetimde kullanılacak alt yapıya ilişkin bilgiler uzaktan denetimden önce ZİN tarafından firma ve denetim ekibi ile paylaşılır ve kullanılabilirliği konusunda tarafların teyitleri alınır.
- ✓ Uzaktan denetim tekniği ile denetlenecek firma, Uzaktan Denetim Bilgi Beyan ve Taahhüt Formu imzalayarak ZİN'e denetimden önce iletmelidir.
- ✓ Denetimden önce deneme amaçlı bağlantı yapılarak, firmanın ve denetim ekibinin bağlantı web sayfasına erişimi ve kullanılabilirliği, bağlantı şartlarının uygunluğu planlama sorumlusu tarafından teyit edilmelidir. Denetim öncesinde, sırasında ve sonrasında firma, denetim ekibinin denetimde incelemesi gereken dokümanları ve kayıtları elektronik ortamda iletir.

İstenilecek bazı dokümanlar;

- Yönetimin gözden geçirme kayıtları
  - İç denetimlerin kayıtları
  - Amaç ve Hedefler
  - Eğitim plan ve kayıtları
  - Düzeltici faaliyetler kayıtları
  - Müşteri şikayetleri kayıtları
  - Veri Analizleri
  - Performans ölçüm ve değerlendirme kayıtları
  - Risk değerlendirme yöntem ve değerlendirme kayıtları
  - Bakım, kalibrasyon plan ve kayıtları
  - Varsa Projelere ait kayıt ve dokümanlar
  - Haccp kayıtları
- GGSve HELAL standartlarına ilişkin, HACCP planı, O-OGP, OGP, doğrulama kayıtları, Uygunsuz ürün kayıtları, acil durum kayıtları, Üretim kayıtları; CCP, OPRP, PRP, temizlik, bakım, haşere kontrolü, Eğitim kayıtları, Gıda Güvenliği Planında ve HACCP Sisteminde Değişiklikler, Alerjen Kontrolü, Çevresel patojen izleme programı, gıda sahtekarlığı güvenlik açığı değerlendirmeleri
- Acil durum planı ve tatbikatları
- HELAL El kitabı

Not: Denetçi kurumun risk sınıfı ve daha önceki denetimdeki uygunsuzluklarına göre farklı dokümanları da talep edebilir.

- ✓ ZİN tarafından firmalardan risk analizleri talep edilir ve her bir müşteri için risk temelli yaklaşım kullanılarak uzaktan denetimin gerçekleştirilmesinin değerlendirilmesi, dokümantasyonu ve gerekçelendirilmesi yapılır. Karar bu süreç üzerinde alınır.
- ✓ Açılış toplantısı ve kapanış toplantısı dahil olmak üzere denetim ekibinin, firma katılımcılarının ve planlama sorumlusunun ilgili bağlantı ortamına erişebilir olması gerekmektedir.
- ✓ Denetim ekibi ihtiyaç duyduğunda firmanın erişimini devre dışı bırakarak denetim ekibi ara toplantıları gerçekleştirilebilir.
- ✓ Her bir denetim ekibi üyesi ve firma yetkilileri denetime ait kayıtları (Örn: katılımcı listesi vb.) AZİN'e iletir.
- ✓ Katılımcı Formu firma tarafından önceden doldurulur ve imzalanır. Bu listedeki kişilerin denetime katılmasının doğrulamasını denetçi yapar.

4.9 Uzaktan Denetim Uygulaması için Özel Gereklilikler;

- ✓ Uzaktan denetimin yapılabilmesi için bağlantı kalitesinin (canlı görüntü, ses vb. aktarımı) yeterli düzeyde olduğundan emin olunmalıdır. Yeterli band genişliğine sahip internet erişimi, veri tabanına ve yönetim sistemine uzaktan erişim, yeter sayıda uygun bilgisayar, süreçte kullanılacak ses ve görüntü aktarımında kullanılacak ekipman vb. bu altyapı içinde düşünülmektedir. Firma, denetim ekibi tarafından talep edildiğinde lojistik ve teknik yönler dahil olmak üzere uzaktan denetim sürecinde gerekli olabilecek tüm yetkin personelin erişilebilir olduğunu temin etmelidir.
- ✓ Uzak denetim araçlarının Kullanıcı dostu bir ara yüze sahip hem yazılım hem de donanım elemanlarının AES (Gelişmiş Şifreleme Standardı), TLS veya SRTP gibi standartlara sahip, çoklu kişiler ile eş zamanlı görüşme yapabileceğiniz, mobil erişilebilirlik özellikleri barındıran, sorunsuz görüntü ve ses aktarımı imkânı sağlayabilen teknolojiler olması gereklidir.
  - ZİN 'in talebi üzerine, firma; istenen uzaktan denetimi yapabilme yeteneklerini doğrulamak için bilgi kanıtları ZİN personeline ve denetim ekibine önceden temin etmelidir. Bu işlem, internet bant genişliğinin, mevcut kabul edilebilir teknolojinin varlığının, bilgi yönetim sistemlerine erişimin, web konferans araçlarına erişimin vb doğrulanmasını içerebilir.

- Firma, nesnel kanıtların uzaktan denetim yöntemiyle denetim ekibi tarafından elde edilmesini mümkün kılacak düzenlemeleri yapmalıdır. Bu düzenlemeler, uygulanabilir olduğunda, denetim ekibinin kullanımı için gerekli profil tanımlamalarının yapılmasını da içermelidir.
- ✓ Uzaktan denetimin uygulanması sürecinde firma, bu denetim tekniğine has süreçleri sürdüremez veya denetmek gibi uzaktan denetimi yeterince gerçekleştiremez ise ZİN in kararına bağlı olarak uzaktan denetim tekrarlanabilir, eksik kalan kısımlar için yeni bir uzaktan denetim yapılabilir veya yerinde denetim gerçekleştirilebilir. Uzaktan denetimde bir madde incelenemediğinde veya tam bir tespit yapılamıyorsa bu durum kayıt altına alınmalıdır. Raporla denetim planında bu durum baş denetçi tarafından belirtilmesi gerekmektedir. Sapmanın denetim sonucuna etkisi baş denetçi tarafından yorumlanır.
- ✓ *Uzaktan denetim planının uygulanması sırasında kuruluş ve denetim ekibi, denetim gizliliğinin sağlanması ile ilgili gerekli tüm tedbirleri almalıdır. Bu çerçevede, bağlantı kuran kişilerin buldukları ortamlara (denetim ekibinin çalıştığı ortamlar ve firmanın görüntülenen mekanları), denetim ekibi üyeleri ve firmadan denetime katılanların dışındaki kişilerin giriş-çıkışlarına izin verilmemelidir.*
- ✓ Fiziksel verilerin toplanmasına benzer şekilde süreçlerden uzaktan veri toplanması, Sürecin uygulanması, devam eden süreç denetimleri veya süreç çıktılarına dikkat edilmesi gerekiyorsa, uygun gerçek zamanlı video gözetimi gerekebilir. Örneğin, İK veya satın alma departmanını izlemek için kameralar kurmak, doğrudan denetlenen tarafından sormaktan daha fazla farklı bir bilgi vermeyecektir. Ancak numune alımının örnek koşullandırma alanını izlemek veya numune alım alanı çevresini gözlemlemek önemli olabilir, çünkü numune alım uygulamasını etkileyen fiziksel işaretler olabilir.
- ✓ Denetim Planında mola ve bireysel incelemeler için süre belirtilmelidir.
- ✓ ZİN, firmanın gizli olan belgelerinin kayıt altına alınmayacağını denetçi denetim esnasında sileceğini denetim ekibi bildiriminde beyan etmektedir.
- ✓ Bulgular denetim ekibi tarafından kapanış toplantısından önce taslak halde firma' ya iletilir, firmanın bulgulara yönelik teyidi veya varsa geri bildirimleri alınır. Firmanın geri bildiriminden sonra denetim ekibi bulgulara sonhalini vererek kapanış toplantısını gerçekleştirir. Kapanış toplantısı sonunda Firma bulguları imzalayarak, kabulettiğine dair teyidini denetim ekibine iletir. Firmanın bulgulara yönelik herhangi bir itirazı olması durumunda Şikâyet ve İtiraz Prosedürü doğrultusunda ZİN'e başvuru yapılabilir.

Not 1: Uzaktan denetimin planlanması için adam /gün ve diğer parametreler yerinde denetim metotlarındaki şartlar ile aynıdır, ancak Baş Denetçi, denetim öncesi incelenen dokümanlar, firmanın olağanüstü durumlar sebebiyle iş kapasitesindeki daralma, faaliyetlerdeki azalma, süreç ve kayıtlardaki kısmi değerler vb. sebepler ile denetim süresinde ayarlamalar yapmak için ZİN planlama sorumlusuna istekte bulunabilir.

Not 2: Uzaktan denetim methotlarında “ Uzaktan Denetim Bilgi Beyan ve Taahhüt Formu ” kullanılmaktadır. Bu Formların dışındaki her kullanılan form ve rapor Denetim Prosedürü’nde geçerli olan form, rapor, plan, liste vb. ile aynıdır.

Not 3: Uzaktan denetimlerin etkinliğinin kontrolü; denetim sırasında etkinliğin kontrolü Baş denetçi tarafından yapılmaktadır. Ayrıca Belgelendirme Kararı alan diğer personel tarafından da Uzaktan Denetim dosyaları büyük bir titizlikle incelenmektedir. Denetimin etkinliğinin sağlanmadığı saptanırsa; denetim tekrarı yapılabilmektedir.

4.10 Uzaktan Denetim Sonrası Faaliyetler

- ✓ Bulgular (Uygunsuzluklar, düzeltici faaliyetler, İyileştirme Fırsatları vb.) uzaktan denetim ekibi üyeleri tarafından hazırlanmalı ve uygunsuzlukların kapatılmasından önce onay için zamanında Baş Denetçiye iletilmelidir.
- ✓ Bulgular yazılı olarak bildirilmelidir.
- ✓ Denetim raporu, incelenen kayıtların detaylarını ve bulguları içermelidir. Kuruluş ve denetim ekibi, değerlendirme boyunca duyulan, ifade edilen ve okunan şeyleri doğrulamak için elinden geleni yapmalıdır.
- ✓ Baş Denetçi gizli belgelerin, resimlerin, kayıtların vb. silinmesini onaylamalıdır.
- ✓ Uygunsuzlukların değerlendirilmesi, belgenin yenilenmesi veya devam etmesi, yerinde denetimlerde kullanılan Helal Belgelendirme Prosedürüne uygun olarak yapılmalıdır.

5. İlgili Dokümanlar

İtiraz ve Şikayet Prosedürü
Uzaktan Denetim Prosedürü
Uzaktan Denetim Bilgi Beyan ve Taahhüt Formu